

I den sidste Del af en Valgperiode er Folketinget sjældent saa livskraftig som til andre Tider, men det vil næppe være en Hindring for, at Folketinget, naar det kommer tilbage, styrket ved Valgene, kan sluges en rigelig Stump af det, der bliver tilbage. Lige saa meget som selve Sagen, synes mig det at være karakteristisk, at den motiveres paa den Maade, hvorpaa den er motiveret her i Ministeriets Skrivelse. Jeg tror, at hvis man i tidligere Aar havde forelagt Folketinget et saadant Forslag, vilde man i højeste Grad have beskittet sig paa særlig at fremhæve den kirkelige Trang og have gjort gældende og udviklet, hvor nødvendigt det var netop i denne Retning, og hvorledes man havde indskrænket sig til det rent nødtorftige. Men i vore Dage tager man det æstetiske til Hjælp. Den Betragtning, som særlig gør sig gældende i Ministerens Skrivelse, er netop den, at Synet af en Hede, forsynet med høje Taarne og Spir, vil virke velgørende. Den Slags Betragtninger vilde man ikke have ført frem i den nationalliberale Tid, og hvis man havde gjort det, vilde de ikke have gjort Indtryk her, men snarere have ført til det modsatte Resultat af det tilsigtede. Men man er kommen videre frem, Tiden har udviklet sig, nu er det netop Hensynet til de høje Taarne og Spir og den velgørende Virkning deraf, som paaberaabes og gentages af Medlemmer her, og som synes at skulle være særlig egnet til at gøre Indtryk og den rette Virkning paa Sagens Gang gennem Tinget. Den ærede Minister fremsførte et andet Synspunkt. Han nævnte, at disse Kirkebevillinger ere i Overensstemmelse med Grundloven. Ja, det er ganske vist, at disse Kirkebevillinger stemme med Grundloven. Der er andre Bevillinger paa det ærede Ministeriums Budget, om hvilke der ikke kan siges det samme. Men at det stemmer med Grundloven, at vi vedtage Bevillinger her i Tinget, er ikke noget mærkeligt. Jeg ved ikke rettere, end at det er foreneligt med Grundloven, at vi her vedtage alle mulige Bevillinger, som vi kunne ønske om. Den ærede Minister maa da formodentlig mene noget andet dermed, men ikke alene, at det stemmer med Grundloven, at vi vedtage disse Bevillinger; han maa mene, at det i Grundloven er et særligt Tryk paa os i den Retning. Jeg tror, at den ærede Minister tager fejl deri. Jeg

tror, at den Grundlovsparagraf, han sigter til, er saa langt fra at hvile paa det Hensyn, den Betragtning, at man i de kommende Tider skulde forøge Kirkemidlerne yderligere, men at den snarere hviler paa et helt andet Hensyn. De Tanker, der vare oppe paa den grundlovgivende Rigsforsamlings Tid i 1848, vare sandelig ikke, at man skulde forøge Statskirkens Midler; det, der var oppe, var snarere at formindste dem, inddrage dem, afløse Tienderne osv. Vore grundlovgivende Forsædre kom ikke saa vidt, hverken paa dette eller mange andre Omraader; de faldt af, da det kom til Stykket, og lod sig nøje med mindre. I Stedet for at omstyrte Statskirken, omdøbte de den og gav den et andet Navn, og saa brugte de dette Navn som en Undskyldning eller et Slags Forsvar for, at de vedbleve at opretholde Folketirken paa lignende Maade som i Statskirkens Dage. Men det er sandelig ingen Opfordring til at lægge flere af Statens Midler ind under Kirken; men snarere, som jeg sagde, en Undskyldning eller et Slags Forsvar for, at man blev ved, som man havde modtaget Kirken fra Absolutismens Dage. Altsaa tror jeg, at den ærede Minister gør Grundloven Uret, naar han tror, at den bør øve Tryk paa os med Hensyn til at vedtage hans Plan om 31 Kirker, 13 Kapeller o. s. v. Men heller ikke i dette Tings tidligere Forhandlinger skal man kunne paavise nogen Tendens til yderligere at forøge Kirkens Midler. Hvad der gaar igennem dette Tings Forhandlinger, navnlig med Hensyn til Kirken, er, at naar vi kom dertil, skulde vi se at faa noget tilovers. I lang Tid drejede Tvisten her i Tinget sig om, hvorvidt det, der blev tilovers, skulde samles i en særlig Fond eller gaa ind i Statskassen. Det har været Tanken fra dette Tings Side. Nu sagde den ærede Ordfører, at han troede ikke, der blev noget tilovers — ja den ærede Ordfører mener det samme i Dag, han ryster paa Hovedet. Ja jeg tror godt, at naar den ærede Ordfører og hans Benner skulle ordne Foholdet, vil der ikke blive noget tilovers, men det beror ganske paa, hvorledes man bestemmer Præstelønningerne. Gør man det paa en rimelig og fornuftig Maade, vil der blive noget tilovers for andre kirkelige Formaal, men den Maade, hvorpaa man stiller sig her overfor disse Forslag, afstæres